

YENİ EKONOMİ PROGRAMI (YEP) VE VARLIK FONU YÖNETİMİ: "TOPLUMSUZ EKONOMİ"

12 Eylül 1980'de K.Evren rejimi darbe yaptı. Başka bir 12 Eylül günü 2010 yılında tek adam rejiminin ilk adımı olan bir referandum yapıldı. Son 12 Eylül günü ise Türkiye'de kamuya ait tüm varlıkların dahil edildiği Varlık Fonu'nun başına, AKP Genel Başkanı R.T.Erdoğan kendisini Yönetim Kurulu Başkanı, damadını da vekili olarak atadı. Söz konusu Varlık Fonu, AKP eliyle borç batağına sokulan ülkenin, son kamusal birikimlerinin de kamusal denetim dışına çıkarılması, Sayıştay ve TBMM denetiminden kaçırılması ve artık bir kevgire dönmüş kamu ihale kanununun dahi uygulanmaması amacıyla oluşturuldu. YEP, varlık fonu kapsamındaki "paralel hazineye" dair yine hiçbir şeyi açıklamadı. YEP hazırlanırken görüşü alınmayan ve durumuna dikkat edilmeyen toplumun, YEP uygulamasından zarar göreceği bilinmelidir.

OHAL döneminde çıkarılan 35 KHK ile 1.000'den fazla yasal değişiklik yapıldı ve AKP iktidarının "ülkeyi bir anonim şirket gibi yönetmek" hayaline, bu hukuksuzluk ile adım adım gidildi. Kendisini, hukuken bir özel şirket olan TVF'ye CEO olarak atayan kişinin, bu ülkeyi tarihinde görülmemiş bir ekonomik krize soktuğu acilen görülmelidir. İçinden geçilen ekonomik kriz sürecinin mimarı, CEO olma özenti olan ve "kriz mriz yok" diyen R.T.Erdoğan'dır.

Türkiye'yi tarımsızlaştırma, üretimden uzaklaştırma ve borçlandırma siyasetini uygulayan AKP iktidarı; gelinen aşamada iki haneli enflasyon, iki haneli işsizlik ve iki haneli faiz oranları ile halkı baş başa bırakmıştır. Hakkını arayan herkese yönelen devlet şiddeti, 14 Eylül'de yasalar gereği zaten yerine getirilmesi zorunlu olan talepler ile iş durdurma eylemi yapan inşaat işçilerine yönelmiştir. Bir kere daha ifade edelim: "İşçiler asgari temel haklarını en meşru yolla talep etmiştir ve AKP iktidarı en gayri meşru şekilde engellemiştir." AKP iktidarı emek düşmanı olduğunu işçileri tutuklayarak bir kere daha açığa çıkarmıştır.

Bu hafta Hazine, Maliye ve Varlık fonu "ikili sorumluları" olarak damat ve kayın pederin TCMB faizi üzerine çelişkili ve birbiri ile tutarsız açıklamalarına ilave olarak bir YEP/OVP açıklandı Biz'ler AKP'nin OVP'lerinin hiçbir zaman "orta vadeli" olmadığını biliyoruz. Tıpkı Tayyip Erdoğan'ın TCMB enflasyon hedefi için söylediği gibi "hedefler ne zaman tuttu ki" diyebiliriz. Bu bültende Varlık fonundaki "Jölenin kaldırılması sonrasında kamusal varlıkların nasıl bir tehlike altında olduğuna" ve "AKP OVP'lerinin cemaziye-el evveline bakacağız."

Biz'ler biliyoruz ki; **#KrizinAdımlarıAKPpolitikalarıdır** ve **#KöleDeğiliz** diyen işçilerin bu yağma düzeninde bedel ödemesine izin vermeyeceğiz.

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi (TVF) 26 Ağustos 2016'da, OHAL döneminde, 6741 sayılı kanunla kuruldu ve 684 Sayılı KHK'yle 2017 yılında kapsamı genişletildi. Herhangi bir faaliyet göstermeden sırasıyla Özelleştirme İdaresi Başkanı M. Bostan, BİST Başkanı H.Karadağ ve AKP Genel Başkanı R.T. Erdoğan'ın başkan olarak atandığı TVF'nin, yasada sayılan amaçlarına "yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak" maddesi eklendi. Kamuya ait olan varlıkların ekonomiye dâhil olmadığını ifade eden bu amaç, kamusal birikimlerin kamu-dışı amaçlarla kullanımını hedefliyor.

İktidara geldiği günden buyana AKP hükümetlerinin kamuya ait birikimleri ve kurumları özelleştirme faaliyetleri kesintisiz sürdü. Bu kapsamda kamu payı TVF'de kalan T.Telekom'un, özelleştirmesinde yapılan vurgundan (ÖGER'e kredi veren Akbank İş Bankası, Garanti Bankası vadesini uzattıkları krediyi alamayınca, alacakları karşılığında Telekom'u payları oranında devraldı. Yani bu bankalar da TVF ile ortaklık halinde), Doğan Medya Grubunun devrine ve TVF kapsamında olan Ziraat Bankası'ndan alınan krediye kadar, TVF'nin kayıtdışı bir hazine gibi işleyeceği görülüyor.

Dünyadaki örneklerin aksine her hangi bir ticaret fazlası veya altın, petrol vb. bir doğal kaynak rezervi olmayan ve bütçesi sürekli açık veren yüksek borçluluk düzeyiyle Türkiye'nin, bir varlık fonu kurmasının koşulları yoktur. Sayıştay denetiminin bile anlamsızlaştığı bu kayıtsız ve denetimsiz kamu kaynağı kullanımı ortamında, TVF üzerinden tüm kamusal birikimler bir özel şirket kullanımına açılmıştır.

Dünyada en son kurulan ve karşılığı herhangi bir doğal kaynak veya ticaret fazlası olmayan TVF toplam dünya varlık fonu içerisindeki ağırlığı binde 1'dir. Türkiye'nin kredi derecesi düşerken ve kredi risk primi artarken TVF bünyesindeki kamusal kaynakların mevcut halinden daha etkili değerlendirilmesi mümkün değildir. AKP Genel Başkanı ve damadının TVF yönetimine atanması, ülke ekonomisine duyulan güvensizliği derinleştirirken nepotizm ve yolsuzluk durumunu da kuvvetlendiriyor. 3. yılında olan ve 3 Başkan değiştiren TVF bugüne kadar herhangi bir faaliyet raporu yayınlamadı. Varlık fonlarının şeffaflığını ölçen Linaburg-Maduel endeksi, TVF için henüz oluşturulmadı.

YEP: REEL OLMAYAN BİR METİN

3 Ağustos'ta açıklanan "100 Günlük Program'ın" 50 günü geride kaldı. 10 Ağustos'ta açıklanan Yeni Ekonomik Model (YEM) kapsamında ağustos ayı içerisinde açıklanacağı ifade edilen OVP, önce Eylül ayının ilk dönemine sonra da 20 Eylül saat 11'e ertelenmişti. Saat 11'de açıklanacağı ifade edilen OVP 11:30'da adı değiştirilmiş halde açıklandı. 30 dakika geç açıklanan YEP'in açıklaması 30 dakika sürmedi. Büyük beklentilere neden olan bu gecikme, açıklama yapıldıktan sonra olumsuz sonuçlara neden oldu. 6,13 düzeyine inen dolar kuru yeniden yükselişe geçerek 6,40 düzeyini gördü ve son yapılan faiz artışı etkisi kur üzerinde ortadan kalkmış oldu.

YEP "kriz kriz yok" söyleminin aksine 2018-19 yıllarında;

- İşsizlik oranlarının,
- Enflasyon oranlarının,
- Bütçe açığının,
- Borç stokunun artacağı ve ekonomik büyümenin küçüleceği ifade edildi.

Son 5 Çalışma Bakanı ifadesinin ve son Kalkınma planının öngörüsünün aksine İşsizlik, Enflasyon ve Faiz oranları iki haneli olarak açıklandı. 2018 için yüzde 11,3, 2019 için yüzde 12,1, 2020 için yüzde 11,9, 2021 için yüzde 10,8 olarak açıklanan işsizlik oranlarının ekonomik kriz nedeniyle daha da yüksek olacağı bilinmelidir. Kayıtdışı istihdam oranının % 30'a indirileceği 5 yıllık kalkınma planında ifade edilmişti ama gerçekleşme % 34 oldu. 10 milyon kişi halen sigortasız çalışıyor.

Özellikle kurda yaşanan son kriz etkisinin yok sayıldığı bu YEP açıklamasında 2019 yılı için % 2,3 büyüme öngörüsü eş anlı bir şekilde OECD tarafından açıklanan 0,5'lik büyüme öngörüsü ile tekzip edilmiş oldu.

Enflasyon 2018 yılı için % 20,8 olarak açıklanmıştır. Eğilimler bu oranın üzerinde gerçekleşeceğini gösteriyor. Ancak bu oran veri olarak kabul edildiğinde bile 2018 yılında asgari ücretlilerin kaybı % 7 oluyor. En diptekiler olarak asgari ücretlilerin 2019 yılında enflasyona karşı korunması için en az %28 oranında zam yapılması gerekmektedir. 2019 yılı enflasyon hedefi ise % 15,9 olarak açıklandı ancak kur eğilimi ve ÜFE oranları bu verinin gerçekçi olmadığını göstermektedir. Çünkü ÜFE'nin 2018 yılı % 40'ın üzerinde gerçekleşecek.

Orta vadeli hedefler kısa vadede dahi tutmuyor. Aşağıdaki önceki OVP'ler ve son YEP ile "2018 yılı için" öngörülen ama hiç biri tutturulamayan tahminler tablolamıştır. Buna göre 2018 yılı için 4 defa öngörülen tahminler dramatik bir şekilde tutturulmamıştır.

2018 yılı için TCMB hala % 5 hedefini öngörürken YEP ile bu oran % 20,8 olarak tahmin edilmektedir. Enflasyon son 4 ayın eğilimlerine göre bu oranın çok üzerinde en az % 23 olarak gerçekleşecektir.

2018 yılı için öngörülen işsizlik oranı da devam eden iflas ve konkordato verileri ve tarımsal daralma nedeniyle daha yüksek olacaktır. YEP'te ifade edilen 11,3 oranından 1 puanlık daha yüksek bir oranın gerçekleşmesi eğilimlerin sonucu olacaktır.

	2016-2018 OVP Tahmini	2017-2019 OVP Tahmini	2018-2020 OVP Tahmini	2019-2021 YEP Tahmini	HDP Ekonomi Tahmini
Enflasyon	5,0	5,0	7,0	20,8	23,0
İşsizlik Oranı	9,6	10,1	10,5	11,3	12,4
GSYİH (Milyar \$)	854	815	923	763	741,5
Kişi Başına Düşen Gelir (\$)	10.659	10.164	11.409	9.385	9.115
İhracat (Milyar \$)	201	170	169	170	165
İthalat (Milyar \$)	273	236	237	236	237
Ham Petrol Fiyatı (\$)	51,4	55,6	54,5	72,8	74

YEP'in ortaya çıkardığı bir durum da yıllardır ifade edilen 2023 hedeflerinin tutturulamayacağı gerçeğidir. 24 Haziran HDP Ekonomi Bildirgesinde ifade edildiği gibi ekonomide geriye gidiş hızlandı. İki Trilyon \$'lık ekonomi, kişi başına düşen 25.000 dolar, 500 Milyar \$'lık ihracat ve % 5 işsizlik oranı hayal oldu. GSYİH dolar bazında 2008 yılının altında bir gerçekleşme gösterecektir. Kişi başına düşen gelir 9 bin bandına yaklaşırken bu değer asgari ücretlilerde 4.300 değerine yaklaşacaktır.

Kısa vadeli 220 milyar \$ dolarlık döviz ihtiyacının olduğunu belirten YEP, buna dair bir plan sunmazken "dolar karşıtı söyleme" rağmen tüm değerleri dolar ile ifade etmiştir. Cari açık ve bütçe açığı öngörülerinin tutmayacağı bir ay içerisinde ortaya çıkacaktır.

EKONOMİNİN PROMPTERİ: **Asgari ücretliler krizden en çok etkilenen gruplardan biri. Yılbaşında 425 dolara denk gelen asgari ücret, enflasyonun da artışı nedeniyle reel olarak azalmıştır. Asgari ücret Eylül ayı itibariyle 250 doların altındadır.**

	Ortalama Dolar Kuru	Asgari Ücret (TL)	Asgari Ücret (\$)	Enflasyon
OCAK	3,77	1603,12	425	10,35
ŞUBAT	3,78	1603,12	424	10,26
MART	3,88	1603,12	413	10,23
NİSAN	4,05	1603,12	395	10,85
MAYIS	4,41	1603,12	363	12,15
HAZİRAN	4,63	1603,12	346	15,39
TEMMUZ	4,75	1603,12	338	15,85
AĞUSTOS	5,73	1603,12	280	17,90
EYLÜL*	6,43	1603,12	249	19,25
EKİM*	6,08	1603,12	264	20,60
KASIM	6,08	1603,12	264	21,95
ARALIK	6,08	1603,12	264	23,30

Bülten Notu: HDP'nin 24 Haziran Seçimleri için sunduğu Ekonomi Bildirgesine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

“Kapitalizm, insanların yalanları bildiği halde bu yalanlara kasten inandırıldığı münafık bir sistemdir.”

“Kim daha fazla insan olmakta ısrar ediyorsa, daha fazla umutlu olur”

“Örgütlü kötülük ve ahlaksızlık düzeni #SenleDeğişir”

“Ji bo me hemuyan #EmDikarin”

“Tahakküme dönüşen her iktidar, yok olmaya mahkumdur.”

“Doğruluk, tarihsel bir direniştir. Selam olsun hakikat için direnenlere!”

#İbrahimAyhan

ÖNCEKİ SAYILARDAKİ EKONOMİ BÜLTENLERİMİZE [LİNKTEN](#) ULAŞABİLİRSİNİZ.

@HDPekonomi Twitter sayfamızı takip edin. Toplumcu ekonomiden haberdar olun.

hdpekonomibulteni@gmail.com adresine görüş, öneri ve eleştirilerinizi iletebilirsiniz.

GELECEK SAYIDA BULUŞMAK DİLEĞİYLE